INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Franciszek Wypych

Franciszek Wypych

„Szablon”, „S-71”
16.12.1900 – 12.06.1944

Źródło zdjęcia:
Archiwum Muzeum Martyrologii Wielkopolan – Fort VI

Franciszek Wypych – ps. „Szablon”, „S-71” członek poznańskiej siatki wywiadowczej S-7 podlegającej Oddziałowi II Wywiadu Ofensywnego Komendy Głównej AK o kryptonimie „Stragan”. Urodził się 16 grudnia 1900 roku w Strzyżowicach.
Po ukończeniu edukacji w Poznaniu uczestniczył jako ochotnik w I Powstaniu Śląskim, następnie został powołany do służby wojskowej, a po jej zakończeniu pracował w Powiatowej Komendzie Uzupełnień. Po wybuchu wojny został ewakuowany na wschód. Jesienią 1939 roku rozpoczął działalność konspiracyjną w DWM (dawny Cegielski). Od 1942 roku działał w siatce wywiadowczej S-7, wykorzystując możliwości jakie dawała praca w biurze obliczeniowym w DWM. Do współpracy zwerbował m.in. żonę Marię. Zadania siatki obejmowały rozpracowywanie zakładów zbrojeniowych i firm w Wielkopolsce.
Za najbardziej spektakularną akcję uznaje się operację „SN7”, przeprowadzoną na terenie zakładów Focke-Wulfa w Krzesinach, które po zbombardowaniu 29 maja 1944 roku przez lotnictwo alianckie nie były w stanie wznowić produkcji. 23 października 1943 roku Wypych został aresztowany przez Gestapo i osadzony w Forcie VII, następnie w Żabikowie.
Niemieccy oprawcy próbowali złamać Franciszka i Marię wobec której podejmowano bezskuteczne próby wymuszenia zeznań obciążających męża. Ostatecznie przewieziony został na ul. Młyńską do więzienia, gdzie odczytano mu akt oskarżenia, potem do Zwickau, skąd trafił do Berlina. Skazany przez Trybunał Ludowy na karę śmierci został stracony przez zgilotynowanie 12 czerwca 1944 roku w więzieniu Goerden w Brandenburgu.
Jego ciało zostało skremowane, a po wojnie, w niejasnych okolicznościach, żona przewiozła urnę z prochami i złożyła w grobie rodziców w Siemoni koło Strzyżowic.
Franciszek Wypych za swoje zasługi został odznaczony m.in. Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości i Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę.